

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเอกชนในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 15 สถาบัน ภาควิชาการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 3,920 คน (สำนักงานคณะกรรมการการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 2547)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล 15 สถาบัน ที่ศึกษาภาควิชาการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2547 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan 1970 : 607-608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวนขั้นต่ำ 351 คน จากนั้นใช้การสุ่มแบบบังเอิญ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกมหาวิทยาลัย

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสาบริหารธุรกิจ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	491	49
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	123	12
มหาวิทยาลัยเกริก	118	11
มหาวิทยาลัยชินวัตร	51	10
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	141	14
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	270	27
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	700	70
มหาวิทยาลัยรังสิต	229	22
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	115	11
มหาวิทยาลัยสยาม	260	26
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	113	11
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	111	11
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	882	88
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	58	10
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย	266	26
รวม	3920	398

หมายเหตุ: สำนักงานคณะกรรมการการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 2547

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามโดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการวิจัยดังนี้

2.1 ศึกษาจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ ทั้งในรูปสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ครอบคลุมลักษณะการใช้อินเทอร์เน็ต พฤติกรรมจริยธรรมการใช้อินเทอร์เน็ต และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม

2.2 ศึกษาหลักและวิธีการในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม จากเอกสาร และงานวิจัย รวมทั้งรับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 สร้างแบบสอบถามโดยนำผลการวิจัยจากงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องมาให้เป็นแนวทางในการดำเนินการ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนประกอบด้วยข้อคำถามแบบเลือกตอบทั้งเลือกตอบข้อเดียว และหลายข้อ และข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

2.4 การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

2.4.1 การหาความตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องทางภาษา โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาชีพ จำนวน 5 ท่านประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 1 ท่าน ผู้บริหารสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเอกชนจำนวน 2 ท่าน อาจารย์ผู้สอนเทคโนโลยีสารสนเทศ และอาจารย์ผู้สอนวิทยาการคอมพิวเตอร์จำนวน 1 ท่าน (ดูภาคผนวก ก) ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ประเด็นคำถาม และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็น คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมในเรื่องการใช้คำศัพท์ ดังนี้

ภาพรวมของแบบสอบถาม ด้านการใช้คำในแบบสอบถาม ให้ใช้คำที่มีความชัดเจน ไม่คาบเกี่ยวซึ่งกันและกัน

ข้อคำถามแบบเลือกตอบแต่ละข้อ ให้สร้างกรอบสี่เหลี่ยมหน้าคำตอบ เพื่อให้ผู้ตอบได้ขีดเลือกคำตอบได้สะดวก

เนื้อหาของแบบสอบถาม ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำถามข้อที่ 4 ลักษณะการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้ใช้คำว่า “ลักษณะการเรียน”

แบบสอบถามตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา คำถามข้อที่ 1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้เพิ่มคำว่า “ในมหาวิทยาลัย

คำถามข้อที่ 1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้เพิ่มคำว่า “ที่สนับสนุนการใช้”

คำถามข้อที่ 1.6 ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้เพิ่มคำว่า “อินเทอร์เน็ตใน” ปัจจัยด้านสถานที่ทำงาน คำถามข้อที่ 2.2 การทำงานโดยใช้อินเทอร์เน็ตปฏิบัติงาน ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้ใช้คำถามว่า “การปฏิบัติงานโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือ”

ปัจจัยด้านตัวเว็บไซต์ คำถามข้อที่ 3.5 การมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเว็บมาสเตอร์ ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้ใช้คำถามว่า “การมีโอกาสติดต่อสื่อสารกับเว็บมาสเตอร์”

แบบสอบถามตอนที่ 3 พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

คำถามข้อที่ 5 ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้เพิ่มเติมเลือก“7. ร้านให้บริการอินเทอร์เน็ตหรืออินเทอร์เน็ตคาเฟ่”

คำถามข้อที่ 7 แหล่งข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตที่ท่านใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้ใช้คำถามว่า “ประเภทของแหล่งข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตที่ท่านใช้เป็นประจำ”

คำถามข้อที่ 8 โปรแกรมค้นหา ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้ใช้คำว่า “เครื่องมือ”

2.5 การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ หลังจากที่ได้ผู้วิจัยปรับเปลี่ยนแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วได้หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยทดลองใช้กับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรการจัดการมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์จำนวน 50 ชุด ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค(Cronbach - Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98 ถือว่าแบบสอบถามมีค่าความเที่ยงสูง

แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ (ดูภาคผนวกข) แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มี 3 คนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบและ ปลายเปิดประกอบด้วยคำถาม เพศ อายุ และลักษณะการเรียน

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นคำถามแบบเลือกตอบได้ข้อเดียวและแบบเลือกตอบได้หลายข้อ และคำถามแบบมาตราประมาณค่า เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และข้อสุดท้ายเป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

คำถามแบบมาตราประมาณค่าที่ใช้วัดตัวแปรพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ประกอบด้วยคำถามพฤติกรรมเชิงบวก และพฤติกรรมเชิงลบ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบระดับเดียวกันตลอด และใช้ตรวจสอบความตั้งใจของผู้ตอบแบบสอบถามด้วย(ทิศนา ขัมมณี และสร้อยสน สกลรักษ์ 2540: 327 - 349)

พฤติกรรมเชิงบวกมีคำถามดังนี้

1. คัดลอกข้อความบนอินเทอร์เน็ตโดยระบุแหล่งข้อมูล
2. เป็นตัวกลางเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
3. ไม่เข้าไปในเว็บไซต์ที่ให้บริการสลากกินแบ่งที่ผิดกฎหมาย
4. ไม่เผยแพร่บทความ หรือถ้อยคำที่ขู่ขู่ทางเพศ

พฤติกรรมเชิงลบมีข้อคำถามดังนี้

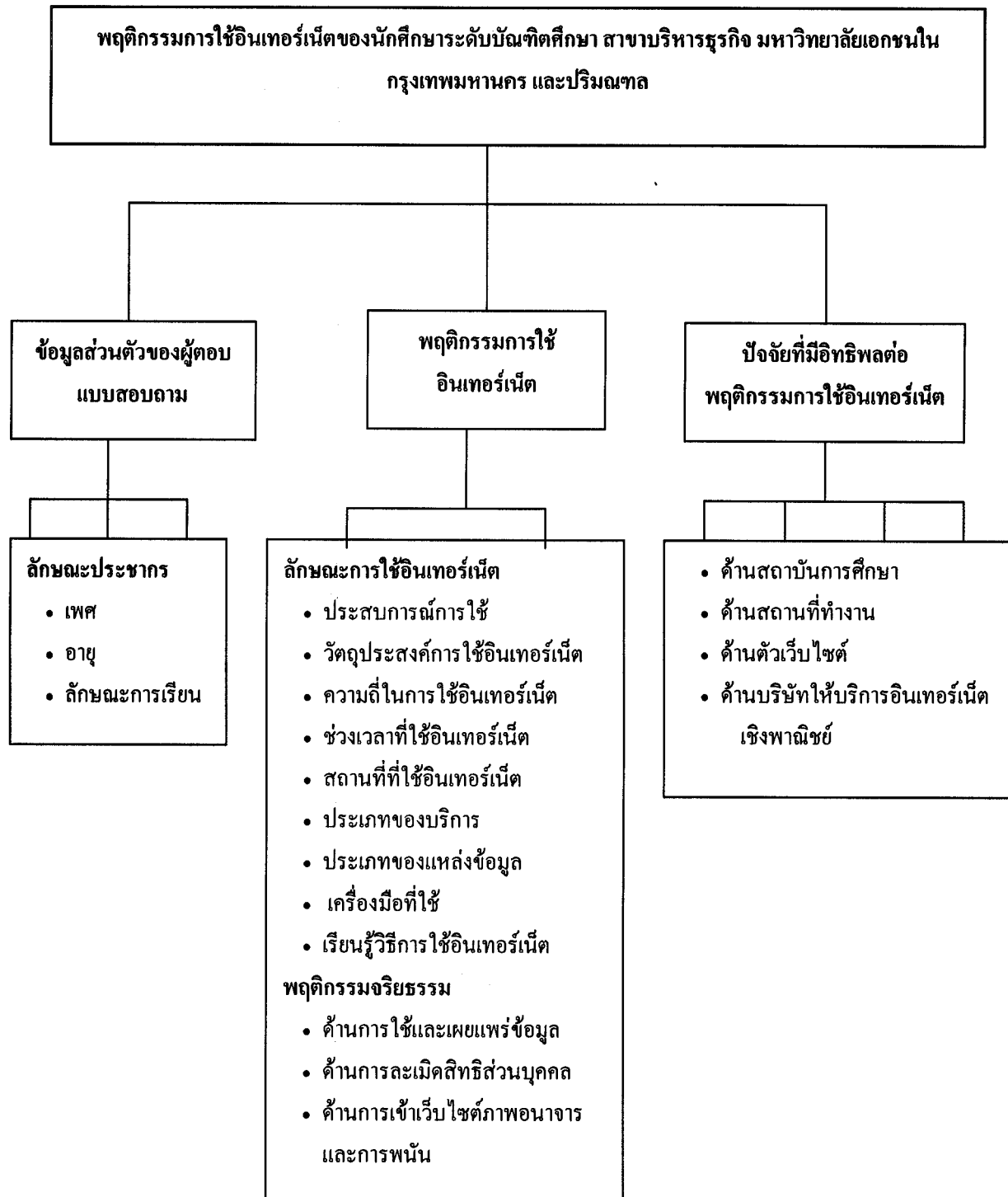
1. การนำภาพจากอินเทอร์เน็ตโดยไม่ระบุแหล่งอ้างอิง
2. เข้าไปอ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่น
3. เข้าไปดูข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของผู้อื่น เช่น ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์
4. เข้าไปดูข้อมูลด้านการเงิน การธนาคารหรือหมายเลขบัตรเครดิตของผู้อื่น
5. ส่งไฟล์หรือข้อมูลเข้าไปกำจัดผู้อื่นออกจากห้องสนทนา
6. เล่นเกมในเว็บไซต์ที่สนับสนุนให้มีการเดิมพันเงินรางวัล
7. เข้าไปในเว็บไซต์ที่มีภาพอนาจาร
8. เข้าไปในเว็บไซต์ที่เผยแพร่ภาพของเด็กและเยาวชนในลักษณะที่ไม่เหมาะสม

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นแบบสอบถามคำถาม

แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับคือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด/ไม่เคยใช้ สุดท้ายเป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้วิจัยได้สร้างผังโครงสร้างของแบบสอบถามที่ใช้ในการสอบถามดังรายละเอียดใน

ภาพที่ 3.2

ภาพที่ 3.2 โครงสร้างแบบสอบถามการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ ให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลลงนามโดยอธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ไปยังสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย พร้อมทั้งส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ และตัวอย่างเครื่องมือการวิจัยส่งถึงนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยลงนามโดยอธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ไปยังอธิการบดีมหาวิทยาลัยเอกชนจำนวน 15 สถาบัน เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 นำเครื่องมือการวิจัยไปให้ผู้บริหารสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน คือ ดร.เสนีย์ สุวรรณดี รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตเป็นผู้ตรวจแบบสอบถาม ตามระเบียบของสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

3.4 สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยทำหนังสือนำขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ และเครื่องมือการวิจัยไปยังอธิการบดีมหาวิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 สถาบัน เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยประสานงานกับหน่วยงานผู้เกี่ยวข้อง (อธิการบดีมหาวิทยาลัย คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และอาจารย์ผู้สอน) เก็บข้อมูลจากนักศึกษา ณ มหาวิทยาลัยทั้ง 15 แห่ง ระหว่างวันที่ 15 มิถุนายน – 15 สิงหาคม พ.ศ. 2547

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ เมื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล จึงกำหนดรหัสลงรหัสบันทึกข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์คำนวณหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สำหรับวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science: SPSS/PC) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ

4.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่2 ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะการใช้อินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยไม่นำมาทดสอบสมมติฐาน แต่จะนำมาใช้เพื่ออธิบายประกอบและวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ

ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ข้อคำถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนในการตอบคำถามเชิงบวกดังนี้ (บุญศรี พรหมมาพันธุ์ 2546: 37 - 38)

มากที่สุด	ได้	5	คะแนน
มาก	ได้	4	คะแนน
ปานกลาง	ได้	3	คะแนน
น้อย	ได้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ได้	1	คะแนน

ส่วนข้อคำถามที่มีลักษณะเชิงลบ กำหนดน้ำหนักคะแนนในข้อคำถามเชิงลบดังนี้

มากที่สุด	ได้	1	คะแนน
มาก	ได้	2	คะแนน
ปานกลาง	ได้	3	คะแนน
น้อย	ได้	4	คะแนน
น้อยที่สุด	ได้	5	คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายความว่า	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายความว่า	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายความว่า	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายความว่า	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายความว่า	ระดับน้อยที่สุด

และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ที่เป็นคำถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดน้ำหนักคะแนนในการตอบ ดังนี้

มากที่สุด	ได้	5	คะแนน
มาก	ได้	4	คะแนน
ปานกลาง	ได้	3	คะแนน
น้อย	ได้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ได้	1	คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายความว่า	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายความว่า	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายความว่า	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายความว่า	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายความว่า	ระดับน้อยที่สุด

4.3 การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

4.3.1 ทดสอบตัวแปร เพศ และลักษณะการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ที-เทสต์คือ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาขาบริหารธุรกิจที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมจริยธรรมการใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ที-เทสต์ ได้แก่

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาขาบริหารธุรกิจที่มีลักษณะการเรียนรู้ต่างกันมีพฤติกรรมจริยธรรมการใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

4.3.2 ทดสอบตัวแปร อายุ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวน เมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ ได้แก่

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาขาบริหารธุรกิจที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมจริยธรรมการใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน